ECLI:LV:AT:2023:1220.A420305419.16.L
Lieta Nr. A420305419, SKA-875/2023
Administratīvo lietu departaments

Latvijas Republikas Senāts
RĪCĪBAS SĒDES LĒMUMS
Rīgā 2023.gada 20.decembrī

[1] Senātā saņemta pieteicēja /pers. C/ kasācijas sūdzība par Administratīvās apgabaltiesas 2023.gada 29.jūnija spriedumu, ar kuru noraidīts viņa pieteikums par Rojas novada domes 2019.gada 28.novembra lēmuma Nr. 27 atcelšanu.

Ar minēto lēmumu iestādē noslēdzies administratīvais process saistībā ar trešās personas – pieteicēja nekustamajam īpašumam blakus esošā īpašuma īpašnieces – ierosināto dzīvojamās mājas pārbūves būvieceri. Ar lēmumu citstarp atzīts, ka trešajai personai nav nepieciešams saņemt pieteicēja piekrišanu, lai izpildītu dzīvojamās mājas pārbūves projektēšanas nosacījumus.

Apgabaltiesa konstatēja, ka pārbūves rezultātā dzīvojamās mājas sienā, kas vērsta pret pieteicēja īpašumu, vēsturiski pastāvējuša loga vietā ir plānots izbūvēt lielāku logu. Lai arī strīdus siena atrodas mazāk nekā četru metru attālumā no pieteicēja īpašuma robežas, kas vispārīgi saskaņā ar Civillikuma 1091.panta otro daļu būtu pamats trešajai personai izvirzīt prasību būvieceres īstenošanai saņemt pieteicēja piekrišanu, tomēr ņemams vērā, ka jau iepriekš pa sienā izbūvēto logu ir bijis redzams pieteicēja nekustamais īpašums (un tātad – ir bijušas ietekmētas pieteicēja tiesības uz privātumu). Tādējādi ar loga pārbūvi saistītās izmaiņas pašas par sevi nav vērtējamas kā tādas, kuru dēļ trešajai personai būtu nepieciešams saņemt pieteicēja piekrišanu. Vienlaikus tiesa atzina, ka pamatu trešajai personai izvirzīt prasību saņemt pieteicēja piekrišanu dzīvojamās mājas pārbūvei nerada arī pieteicēja iebildumi pret mājas būvapjoma izmaiņām, jo pieteicējs nav pamatojis, kā šādas izmaiņas skar viņa tiesības.

[2] Pieteicēja kasācijas sūdzības centrālais arguments ir, ka apgabaltiesa ir nepareizi interpretējusi Civillikuma 1091.panta otro daļu. Atbilstoši minētajai normai logus pastāvošās sienās, kas stāv pie pašas robežas vai tuvāk par četriem metriem no robežas, drīkst ierīkot tikai ar īpašnieka-kaimiņa zemes grāmatās ierakstītu piekrišanu, nodrošinot šiem logiem gaismas ieplūdumu vismaz 45 grādu leņķī.

Kasācijas sūdzībā argumentēts, ka no Civillikuma 1091.panta otrās daļas teksta skaidri izrietot, ka gadījumā, ja ēka zemesgabalā izvietota četru vai mazāk metru attālumā no kaimiņu zemesgabala robežas, tad logu izbūve ēkas sienās ir pieļaujama vienīgi ar kaimiņu zemesgabala īpašnieka piekrišanu. No minētā kasācijas sūdzības argumenta noprotams pieteicēja uzskats, ka, ja vien ir konstatējams, ka personas iecerētā būvniecība (arī ēkas pārbūve) paredz loga izbūvi tādā ēkas sienā, kas atrodas četru vai mazāk metru attālumā no kaimiņu zemesgabala robežas, tad šāda būvniecība ir pieļaujama vienīgi ar kaimiņos esošā zemesgabala īpašnieka piekrišanu, un tiesību normas piemērotajam nekādi citi apstākļi nav jāvērtē.

Tomēr Senāts šajā lietā iepriekš pieņemtajā spriedumā (2023.gada 12.janvāra spriedums Nr. SKA-156/2023, ECLI:LV:AT:2023:0112.A420305419.10.S) jau ir izvērsti skaidrojis, ka (un kāpēc) Civillikuma 1091.panta otrā daļa nav interpretējama, tikai ņemot vērā minētās normas gramatisko formulējumu, bet ir interpretējama, arī ņemot vērā tās mērķi – aizsargāt kaimiņu zemesgabala īpašnieka tiesības uz privātumu. Tas nozīmē, ka, vērtējot Civillikuma 1091.panta otrās daļas attiecināmību konkrētos apstākļos, tiesību normas piemērotajam ir jānoskaidro, vai būvniecība, par kuru ir strīds, nevis tikai formāli paredz jebkāda loga izbūvi, bet – vai tā paredz tāda loga izbūvi, kas pēc jēgas un būtības ir uzskatāms par jaunu logu.

Līdz ar to pieteicēja kasācijas sūdzības argumenti par Civillikuma 1091.panta otrās daļas nepareizu interpretāciju faktiski ir vērsti nevis uz apgabaltiesas pieļautiem materiālo vai procesuālo tiesību normu pārkāpumiem, kas atbilstoši Administratīvā procesa likuma 325.pantam ir pamats kasācijas sūdzības iesniegšanai, bet gan uz nepiekrišanu šajā lietā iepriekš pieņemtajam Senāta spriedumam. Tā kā saistībā ar Civillikuma 1091.panta otrās daļas interpretāciju kasācijas sūdzībā ir atkārtoti argumenti, kurus Senāts jau ir izvērtējis 2023.gada 12.janvāra spriedumā, un nekādus jaunus argumentus, kuriem būtu nozīme lietas izskatīšanā, pieteicējs nav izvirzījis, tad šāda pieteicēja neapmierinātība ar šajā lietā iepriekš pieņemto Senāta spriedumu nevar būt pamats lietas atkārtotai izskatīšanai kasācijas kārtībā.

[3] Pieteicējs kasācijas sūdzībā arī argumentē, ka tiesa neesot ņēmusi vērā virkni būtisku ar trešās personas dzīvojamās mājas pārbūves rezultātā plānotā loga izbūvi saistītu apstākļu. Tā rezultātā tiesa esot nonākusi pie nepareiza secinājuma, ka strīdus būviecere paredz jau iepriekš (vēsturiski) pastāvējuša loga pārbūvi, nevis jauna loga izbūvi pret pieteicēja īpašumu vērstajā mājas sienā.

Tomēr minētie pieteicēja argumenti acīmredzami neatbilst pārsūdzētā sprieduma saturam. Apgabaltiesa, tostarp ņemot vērā pievienošanos pirmās instances tiesas sprieduma motivācijai, ir ņēmusi vērā gan to, ka trešās personas dzīvojamās mājas bēniņiem pirms pārbūves nav tikusi veikta tehniskā inventarizācija, kas ļautu precīzi noteikt iepriekš bēniņos izbūvētā loga atrašanās vietu un izmērus, gan to, ka minētais logs ilgstoši ir bijis aizklāts, gan to, ka iepriekš telpa, kurā logs bija izbūvēts, bija nedzīvojamā telpa, bet pārbūves rezultātā to ir plānots pārveidot par dzīvojamo telpu, gan arī pārējos kasācijas sūdzībā norādītos apstākļus. Tomēr tiesa, minētos apstākļus novērtējot savstarpējā kopsakarā, ir nonākusi pie secinājuma, ka tie, pretēji pieteicēja uzskatam, neliecina par to, ka trešās personas būviecere paredzētu pēc būtības jauna loga izbūvi pret pieteicēja īpašumu vērstajā mājas sienā.

Pieteicējs kasācijas sūdzībā nav norādījis nevienu argumentu, kas liecinātu par to, ka tiesa ar trešās personas dzīvojamās mājas sienā esošā loga pārbūvi saistītos apstākļus būtu novērtējusi nepareizi. Pieteicējs ir tikai uzsvēris, ka tiesa tos vispār nav vērtējusi, kas, kā jau norādīts, neatbilst sprieduma saturam. Līdz ar to minētie pieteicēja argumenti nevar būt pamats kasācijas tiesvedības ierosināšanai lietā.

[4] Kasācijas sūdzībā arī norādīts, ka trešās personas dzīvojamās mājas pārbūves rezultātā mainīsies ēkas apjoms, konkrēti – būvtilpums un fasādes, kas ir vērsta pret pieteicēja īpašumu, augstums. Minētais saskaņā ar Ministru kabineta 2014.gada 2.septembra noteikumu Nr. 529 „Ēku būvnoteikumi" 31.5.1.apakšpunktu esot pamats atzīt, ka trešā persona nav tiesīga īstenot strīdus būvieceri bez pieteicēja piekrišanas.

Apgabaltiesa pārsūdzētajā spriedumā minēto argumentu ir izvērtējusi. Tiesa ir konstatējusi, ka pieteicējs argumentus saistībā ar trešās personas dzīvojamās mājas būvtilpuma un augstuma izmaiņām ir noformulējis vispārīgi, nepamatojot, tieši kādas pieteicēja tiesības šādas izmaiņas skar. Līdz ar to tiesa ir atzinusi, ka minētie pieteicēja argumenti neliecina par to, ēkas būvtilpuma un augstuma izmaiņas skar pieteicēju un attiecīgi – ka šādu izmaiņu

īstenošanai ir nepieciešams saņemt pieteicēja piekrišanu.

Pieteicējs kasācijas sūdzībā minētajam tiesas secinājumam pēc būtības nav norādījis nevienu pretargumentu, bet ir tikai atkārtoti uzsvēris, ka trešās personas dzīvojamās mājas pārbūves rezultātā citstarp mainīsies fasādes, kas ir vērsta pret pieteicēja īpašumu, augstums. Tādējādi dzīvojamās mājas pārbūve skarot pieteicēja tiesības. Tomēr pieteicējs nav atsaucies ne uz kādām konkrētām tiesību normām, ne arī konkrētiem apstākļiem, kas liktu atzīt, ka pret pieteicēja īpašumu vērstas dzīvojamās mājas fasādes augstuma izmaiņas pašas par sevi būtu jāvērtē kā tādas, kas skar pieteicēja tiesības. Līdz ar to šāda vispārīga norāde pati par sevi neliecina, ka tiesa būtu nonākusi pie nepareiza secinājuma, ka šādas izmaiņas pieteicēja tiesības neskar.

[5] Rezumējot minēto, senatoru kolēģija atzīst, ka pieteicēja kasācijas sūdzībā norādītie argumenti nerada šaubas par pārsūdzētā sprieduma tiesiskumu. Izskatāmajai lietai nav nozīmes arī judikatūras veidošanā, jo Senāts lietā būtiskos tiesību jautājumus jau ir analizējis iepriekš šajā lietā pieņemtajā spriedumā. Minētais ir pamats atteikt lietā ierosināt kasācijas tiesvedību.

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 338.panta otro daļu un 338.[1]panta otrās daļas 2.punktu, senatoru kolēģija

nolēma

atteikt ierosināt kasācijas tiesvedību sakarā ar /pers. C/ kasācijas sūdzību par Administratīvās apgabaltiesas 2023.gada 29.jūnija spriedumu.

Lēmums nav pārsūdzams.

Senatore I. Višķere Senatore I. Freimane Senatore R. Vīduša